

ASSIGNATURA: *Història de l'Església I*

CODI: GHE04

CURS: A

NÚM. CRÈDITS ECTS: 4

PROFESSOR/S: Joan J. Busqueta

1. DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA.

L'assignatura pretén donar a conèixer la història de l'Església i de les seves relacions amb el món de l'època antiga i medieval. Amb aquest objectiu farà èmfasi en l'evolució interior de la institució eclesial, les interpel·lacions plantejades pels moviments ideològics, culturals, polítics i socials de cada etapa i les respostes eclesials. Mostrarà els debats i tendències interiors, així com els models d'espiritualitat i testimonis de fe.

2. PROGRAMA-TEMARI

PRESENTACIÓ DE L'ASSIGNATURA I RECORREGUT GENERAL PELS SEUS CONTINGUTS.

1. Naixement, expansió i primera organització de l'església i el monacat a l'imperi romà (s.i-v): *persecució, llibertat religiosa i religió d'estat*
2. Església i monacat a l'època dels regnes germànics (s vi-vii): *el miracle cristià davant el prodigi pagà* (
3. La política eclesiàstica dels carolingis (s. viii-x): *europa cristiana i expansió de l'islam*
4. L'església en la societat bizantina: patriarcats i monestirs. *l'allunyament entre l'orient i l'occident cristians*
5. Església i societat feudal: 1. els segles xi-xii, *llibertat, reforma de l'església i croades*
6. Església i societat feudal: 2. el segle xiii, *la lluita pel "dominium mundi"*
7. La baixa edat mitjana (segles xiv-xv): 1. la monarquia pontifícia d'avinyó, *la centralització de l'església*
8. La baixa edat mitjana (segles xiv-xv): 2. el cisma d'occident *Entre autoritarisme i conciliarisme: llums i ombres a les portes del renaixement.*

3. BIBLIOGRAFIA GENERAL

ÁLVAREZ GÓMEZ, *Historia de la Iglesia I. Edad Antigua*, Madrid, BAC, 2001.

ÀVILA I SERRA, M.; *Breu Història del Cristianisme*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2006.

COMBY, J.; *Para leer la Historia de la Iglesia. De los orígenes al siglo XV*, Estella, Editorial Verbo Divino, 2003 [13ª. Edició]

DE FRANCISCO, C.; *Las Iglesias orientales católicas*, Madrid, San Pablo, 1997.

ESPIRITUALIDAD CRISTIANA, Vols. I-II, Buenos Aires-Madrid, Eds.Lumen-Edibesa, 2008

FLICHE, A., MARTIN, V. (eds.); *Historia de la Iglesia*, Valencia, Edicep, vol.s IV-XIV, 1974-1979.

FONT, P.LI.(coord.); *Història del pensament cristià. Quaranta figures*, Barcelona, Proa, 2002

FRANK, I.W.; *Historia de la Iglesia medieval*, Barcelona, Herder, 1988.

GALLEGO BLANCO, E.; *Las relaciones Iglesia-Estado en la Edad Media*, Madrid, Revista de Occidente, 1973.

GARCÍA DE CORTÁZAR, J.A., *Historia religiosa del Occidente medieval (años 313-1464)*, Madrid, Akal, 2012

HASTINGS, A., MASON, A. PYPER, H. (eds.); *Breve Historia del pensamiento cristiano*, Madrid, Alianza Editorial, 2002.

JEDIN, H. (ed.); *Manual de Historia de la Iglesia*, Barcelona, Herder, 1985.

KNOWLES, D.; *El monacato cristiano*, Barcelona, Labor, 1969.

LADERO, M.A.; *Católica y latina. La cristiandad occidental entre los siglos IV y XVII*, Madrid, Arco Libros, 2000.

LE GOFF, J.; *La civilización del occidente medieval*, Barcelona, Paidós, 1999.

LLORCA, B.; *Manual de Historia eclesiástica*, Barcelona, Labor, 1942.

MASOLIVER, A.; *Historia del monaquismo cristià*, 2 vols., Abadía de Montserrat, 1978-1980.

METZ, R.; *Historia de los concilios*, Barcelona, Oikos-tau, 1971.

MITRE, E.; *La Iglesia en la Edad Media*, Madrid, Síntesis, 2003.

MITRE, E.; *Las herejías medievales de Oriente y Occidente*, Madrid, Arco Libros, 2000.

MITRE, E (coord.); *Historia del Cristianismo II. El mundo medieval*, Madrid, Ed. Trotta- Universidad de Granada, 2004.

MITRE, E., *Iglesia, herejía y vida política en la Europa Medieval*, Madrid, BAC, 2007

NIETO, J.M.; *El pontificado medieval*, Madrid, Arco Libros, 1996.

NIETO, J.M., SANZ, I., *La época medieval: iglesia y cultura*, *Historia de España X*, Madrid, Istmo, 2002.

ORLANDIS, J.; *La Iglesia Antigua y Medieval. Historia de la Iglesia I*, Madrid, Palabra, 1982.

ORLANDIS, J.; *Historia breve del Cristianismo*, Madrid, Rialp, 1983

PACAUT, M.; *Las instituciones religiosas*, Buenos Aires, Los Libros del Mirasol, 1961.

PIERINI, F.; *La Edad Antigua. Curso de Historia de la Iglesia, I*, Madrid, San Pablo, 1996

PIERINI, F.; *La Edad Media. Curso de Historia de la Iglesia, II*, Madrid, San Pablo, 1997.

PIFARRÉ, C., *Literatura cristiana antiga. Autors, història, idees, antologia de textos*, Abadía de Montserrat, 2009

SÁNCHEZ HERRERO, J.; *Historia de la Iglesia, II: Edad Media*, Madrid, BAC, 2005.

TERUEL, M.; *Vocabulario básico de la Historia de la Iglesia*, Barcelona, Crítica, 1993.

ULLMANN, W., *Historia del pensamiento político en la Edad Media*, Barcelona, Ariel, 1983.

VAUCHEZ, A.; *La espiritualidad del occidente medieval*, Madrid, Cátedra, 1985.

VILANOVA, E.; *Historia de la Teología cristiana, I. Dels orígens al segle XV*, Barcelona, Herder, 1984.

Reculls de textos

MITRE, E.; *Iglesia y vida religiosa en la Edad Media*, Madrid, Ed. Istmo, 1991

TEJA, R.; *El cristianismo primitivo en la sociedad romana*, Madrid, Ed. Istmo, 1990

4. SISTEMA D'AVUACIÓ

1. Entrega d'un comentari de text
  2. Entrega d'una ressenya
- (Es valorarà també la participació a l'aula)